

חנוכה מאתר שטייגן

ענייני חנוכה ע"פ פנימיות התורה בדרכו של רבנו בעל "הסולם" זיע"א

נאמרו ע"י הרב אברהם מרדכי גוטליב שליט"א

דברי תורה ממורנו הרב שליט"א בעניני חנוכה

נקדים יסוד גדול שחידש רבינו בעל "הסולם" זצוק"ל, דיש לחלק בהבנת לימוד התורה ב' אופנים: א' תורה דרשות הרכים, ב' תורה דרשות היחיד. רשות הרכים פירושה: שמדברים את כל עניני התורה בשני גופים, והיינו שיעקב ועשו שני אנשים המה שהיו אחים וכו' וכן הוא בכל התורה. וכמו"כ בענין החשמונאים והיוונים דשני גופים הם שנלחמו זה בזה, באופן למוד זה ישנה בעיה וקושי לא קטן, דיש אנשים רבים שלומדים באופן הזה ואזי גולשים ללימוד התורה כמין סוג לימוד הסטוריה. דהיינו שכשלומדים הם על שיעבוד מצרים או שיעבוד היוונים אזי מדברים הם על מאורעות הסטוריים, וא"כ מה שייכות שלנו לכל זה?! לכן בא הבעש"ט ותלמידיו הקדושים ופיתחו מאוד התורה דרשות היחיד, ואמרו אשר אלו הן בחינות ותכונות הנמצאות בתוך כל אחד ואחד בתוכו. ובענין שיעבוד מצרים מדברים אנו על תכונה דיש בחינת ישראל ולעומת זה תכונת מצרים והיא משעבדת את תכונת ישראל, וכמו"כ בעניני החנוכה יש בנו בחינת יון ויש בחינת ישראל והמלחמה בין שני הבחינות היא מלחמה כבדה, והצלחת המלחמה היא כל המדובר.

בברכת ההדלקה אומרים: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר חנוכה". ולפי המדובר הדלקת הנר איננו לזכר איזה מאורע היסטורי, כי הוא חלף ועבר לו, אלא הענין הוא באיזה אופן אנו יכולים ללמוד מתוך ההסטוריה - הוראות והדרכות התורה, באיזה אופן אנו יכולים להיות עובדי ה' בדור הזה על הצד היותר נכון ורצוי. ולפי זה ענין הברכה שצונו להדליק היום את הנר של חנוכה. ובאר"י הקדוש כתב בשער הכוונות: נר בגימטריא 250, והנה ידוע ענין יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, שהוא ענין גילוי אלקותו יתברך במדרגה שנקראת השכינה הקדושה, שהיא מדרגה רוחנית הכוללת כל נשמות ישראל. ובזמן שמופיע גילוי אלוקותו במדרגה זו אזי כל אחד ואחד מישראל נהנה לפי שיעור מדרגתו וגילוי האור, והולכים ומתרחבים מעייני ליבו ומתגברים הרצונות וההשתוקקויות שלו לבוא לקרבת ה'. וישנם ג' אופנים בזה: אופן א' מרומז בשם הוי"ה שהוא בחינת קודש"ה והשכינה הקדושה מכונה אז בשם אהי"ה. אופן הב' כאשר בחינת קדש"ה בשם הוי"ה והשכינה מכונה אז בשם אלוקים. והאופן השלישי הוא כאשר בחינת קודש"ה בשם הוי"ה והשכינה בשם אדני. והנה צירוף אופן הא' ימצא בגימטריא מ"ז. וצירוף אופן הב' ימצא בגימטריא 112 המרומז בשם יפק. ובאופן הג' ימצא גימטריא 91. ושלושתם הם 250 והוא נר. ויתבאר הברכה לרמז על ג' סוגי היחוד קודש"ה ושכינתיה כאמור. וביאור הדברים, אשר אנו ע"י מעשינו הטובים וע"י התאמצותינו לצאת מהאהבה העצמית, ובקבלתנו עול מלכות שמים מתוך אמונה למעלה מהדעת וההרגשות שלנו, בזה גורמים אנו התגלות השי"ת במדרגת השכינה הכוללת כל נשמות ישראל, ואז נזכה לקבל את אור התגלותו יתברך בימים הקדושים דימי החנוכה, וזה ענין וצונו להדליק נר של חנוכה.

***

"שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה". (מברכות ההדלקה) פירוש: השי"ת עשה נס בימים ההם, אבל אנו מיחלים שאותו הנס שעשה אז יהיה גם בזמן הזה. וענין נס, הוא למעלה מהטבע, וכאשר מדברים מתורת רשות היחיד, הנס הוא כאשר אדם זוכה לבוא לקרבת ה' (ה' ניסי' שמות יז טו. 'נס להתנוסס' תהלים ס"ו), דהלא רואים אנו בפשטות את המציאות בהרגלי החיים שלנו, ואת של כל הסובב אותנו, וברור לנו שאדם שזוכה ממש לקרבת ה', שחי את חייו בקשר עם הבורא - הרי זה נס, וכ"ש בדורות הללו שהם הדורות היותר נמוכים. ואיך זוכים לנס? ביאר רבינו בעל "הסולם": שהאדם צריך לזכות למציאת חן בעיניו יתברך, וכבר אמרו לנו חז"ל (שבת קלג:): 'מה הוא רחום אף אתה רחום', והיינו, היות והטבע הגולמי של האדם כפי שהבורא בראו מכונה בשם: 'רצון לקבל הנאה ותענוגים', שהאדם רוצה לקבל כל רגע בחייו הנאה ותענוג, אבל אין אנו יכולים

להתקרב אליו כל זמן שהטבע שולט בנו. ומפני שאצל השי"ת אין טבע כזה של קבלת הנאה ותענוג, כי אין בו ענין של אהבה עצמית כלל, ולכן אמרו לנו: הרוצה לידבק בשכינה ילך בדרך של רחום, בהשתדלות האדם לצאת מהאהבה העצמית ולקנות אהבת הזולת. וזהו מהות קיום התורה והמצוות כולם.

והרצון לקבל יש לו שני פרצופים: א', כמבואר שהוא הרצון להרגיש בחוש את ההנאה והתענוג בכל מעשה דיבור ומחשבה, אבל יש עוד פרצוף ברצון לקבל והוא מכונה בשם: השכל. דהרצון לקבל שלנו רוצה להשכיל ולהבין ולדעת בדיוק מה התועלת בכל מה שעושה, וכנגד הביטוי הזה של הרצון לקבל נצטוינו במצוות האמונה (ע' דברים יח יג ברש"י עה"פ 'תמים תהיה' וברמב"ן שם), ומהות המצוה הזו היא כאשר האדם לא סומך על שכלו, ופעמים רבות כשנקלע למצבים שהם נגד שכלו, בכל אופן ילך ויפעל מתוך קבלת עול מלכות שמים מכח האמונה בגדלות ורוממות ה'. וכן מצאנו אצל נחשון בן עמינדב נשיא לשבט יהודה, כאשר הגיעו בני ישראל לים סוף ומצרים נוסע אחריהם, עשה נחשון פעולה שהיא נגד השכל והרצון לקבל הנאה ותענוג ונכנס לים. אע"פ שמצד השכל אין זה הגיוני, מ"מ עשה כציווי משה רבינו ע"ה ונכנס בלי התחשבות ברצון לקבל ומה ששכלו מורה, וזה אמונה.

וביאר רבינו בעל "הסולם": דהנה תכונת היוונים היתה פיתוח הפילוסופיה וכפי שכתב "הפילוסופיה הארורה", ופילוסופיה פירושה: השתחוות האדם לשכלו, כשמפתח מערכות שיכליות שונות ומשונות ומאדיר את שכלו, ותכונה זו נמצאת בתוך כל אחד ואחד כנ"ל. והנה בעבודת הבורא יש להבחין אשר תכונת היוונים נמצאת בכל רגע באדם, וכאשר נקלע למצב שהוא נגד שכלו, ויש לפניו שתי ברירות, אז מתחילה אצלו מלחמת היוונים והחשמונאים. החשמונאים אומרים שאינם רוצים לשמוע בקול השכל וההגיון הלוגיקה והרציונליזציה, משום שהיא בסך הכל רעיון ופרי מוחו של האדם השפל והארצי, אלא שרוצים אנו לשמוע בקול הדרכת רבותינו הקדושים שהגיעו למעלות רמות ונשגבות בתורתנו הקדושה שהיא קולו של הקב"ה. וזו קבלת העול - להיות מחויב לאמונה במציאות ה', והיא פעמים רבות נגד השכל ממש. משא"כ היונים שבאדם רוצים לקיים אך ורק מה שמובן ע"י השכל, והשכל הוא משרת של הרצון לקבל כידוע, דהרצון לקבל משתמש בשכל בכדי להבין - האם יוכל לקבל תענוג מן המצבים שעוברים עליו, או אולי לא יוכל לקבל תענוג.

בזמן שהאדם מקיים את מצוות ה' ורוצה לקבל עבור זה שכר בעוה"ז ובעוה"ב. עדיין ענין האמונה אצלו לא כ"כ קשה, דאז הגוף שלו אומר לו שאע"פ שקשה לו מ"מ בסוף יקבל עבור כך שכר, והגוף מצייר לאדם שכאילו לכ"א יש מס' חשבון בגן עדן שכל מצוה שעושה ה"ז עוד זכות לחשבונו. אבל אם האדם רוצה לקיים את מצוות ה', ולעשות בזה מלחמה ברצון לקבל בב' האופנים הנ"ל החושני והשכלי שהם בחי' יון, אז מתחילה המלחמה - דאז רוצה רק שיגרום להשי"ת נח"ר ולשרת את המלך בלי שכר, וזה השירות מהווה את השכר היותר גדול שבמציאות. וכאשר האדם משתית את כל תורתו ומצוותיו באופנים הנ"ל, בחינת יון שבו מתחילים להקשות עליו מיני שאלות כגון: 'מי ה' אשר אשמע בקולו' זאת קושיית פרעה מלך מצרים, וקושיית הפילוסופיה שאומרים 'תנו לנו הוכחות לקיום מציאות ה', ומי אמר שה' מטיב הוא', 'מה העבודה הזאת לכם - ואיזה מין עבודה זו ללכת נגד הרצון לקבל הנאה ונגד ההגיון האנושי'. וכל מיני הבלים. והתשובה הפשוטה כפי שאומרים בהגדה של פסח על שאלת הרשע: 'אתה הקהה את שיניי', והיינו, לא להתחשב בטענות האלו, וזה ענין קבלת העול למעלה מהדעת. וזהו שאומרים במזמור מעוז צור: "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים". אלו היהודים עובדי ה' מכונים בשם 'שושנים' (שה"ש ב' כ' שושנה בין החוחים). שושנה נגזר ממילת שן, והיינו, דבכל פעם שהאדם מקהה את שיניו צומחת שושנה, וזהו נעשה נס לשושנים, שהוא ענין גילוי השי"ת אצל האדם, ולנס זה מיחלים אנו. דבשעה שהאדם זוכה, יכול לזכות רק ע"י מתנת ה', דאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו (קידושין ל: ב"ב עה), כי מצד עצמו אינו יכול להתגבר על היוונים אלא בעזרת ה', שמקבל טבע שני - של אהבת הזולת ואמונה מוחלטת ומוחשית במציאותו יתברך בכל שעל של חייו - זוהי הברכה שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

* * *

בגמ' (שבת כא:): 'מאי חנוכה, דתנו רבנן בכ"ה בכסלו יומי דחנוכה? תמניא אינון דלא למספד בהון' וכו' 'כשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל ובהודאה'.

ענין כ"ה בכסלו: איתא בספרים (הובא בטור וע' בחי' מהרש"א במסכת שבת כ"א:): דחנוכה הוא חנו-כ"ה. ובפשטות - שבכ"ה חנו מאויביהם, כשגברו על היוונים. וביאר רבינו בעל "הסולם" ענין החנייה - דכאשר הצבא נלחם בכל כוחו בכיבוש האוייב

ולאחר מספר ימים באה הוראה מגבוה שצריך לחנות, אלו שיש להם שכל מבינים שזו רק חנייה ואח"כ צריך להמשיך, ואלו שאינם מבינים חושבים שכבר נסתיימה המלחמה. ואז באים המפקדים ואומרים - שזוהי רק חנייה, אבל אח"כ צריך להמשיך, ומשמעות הדברים כפי שביארנו לעיל - דהנס שאליו אנו מיחלים הוא נס שיקרה בחיינו היום יומיים - שהשי"ת יסייע לנו לכבוש את מלכות יון שנמצאת בנו, דבר"כ האדם מכונן את צעדיו עפ"י שכלו, ורוצה להתאמץ רק לפי מה שההגיון שלו מבין, ולא רוצה יותר מזה, וזהו מקליפת הפילוסופיה. ומבקשים אנו שיגאלנו ויתן בנו כח להתגבר ע"ז. והנה אליבא דאמת ישנם ב' כוחות באדם: כח ההשפעה - שמשפיע לחברו מתוך אהבת הזולת (מצוות ההשפעה: ואהבת את ה' אלוהיך - ואהבת לרעך כמוך). וכח קבלת הנאה ותענוג. ושניהם צריכים אנו ליחד לשמו ית', דהיינו שכאשר ישפיע ועסוק בגמ"ח, יעשה זאת בלא רצון לקבלת שכר בעוה"ז או בעוה"ב, אלא מתוך אהבת הזולת והשי"ת באמת ובתמים, והיינו, שהכלים דהשפעה שהם הרצונות דהשפעה נכנסים לרשות הקדושה שהיא נגד הגוף. דכשמשפיע כדי לקבל, ה"ז כשכירות, ואין הוא מתעלה ע"י מעשיו ממסגרת טבעו. אבל כשעושה מעשה חסד מתוך אהבת הזולת זהו תיקון כלים דהשפעה. ותיקון שני בהשלמת העבודה - שנקבל את הטוב והעונג האלוקי שבהתגלות ה' שזהו מטרת הבריאה, וע"כ צריכים אנו להשתמש עם כלים דקבלה, עם רצון לקבל הנאה ותענוג, אבל לא מתוך תועלת ואהבת עצמינו, אלא רק כדי שנרצה לגרום נח"ר להמלך יתברך, כיון שזהו רצונו. אלו ב' סוגי הכלים.

ומהות נס חנוכה הוא תיקון כלים דהשפעה שזה חצי הדרך בעבודת ה' (שעדיין לא תיקן כלים דקבלה), ולכן נקרא בשם: חנוכה"ה שהיא לשון חנייה בכ"ה, כדוגמת משל הצבא הנ"ל שעושה חנייה באמצע דרכו, דסוף הדרך יהיה בתיקון הכלים דקבלה. ומכיון שמהות חג החנוכה היא בבחינת ההשפעה של האדם לכן אמרו: 'הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד. לרמז שתיקנו את הכלים דהשפעה והנתינה בלבד, אבל עדיין אין תענוג באופן הרצוי בקדושה - שזהו ענין ההשתמשות והקבלה עמ"נ להשפיע, דכאן מותר רק לראות ולא להשתמש.

* * *

"הנרות הללו אנו מדליקין על הניסים וכו' שעשית לאבותינו וכו' על ידי כהניך הקדושים". פירוש: בהדלקת הנר שזהו מרמז על האור האלוקי המאיר בזמן יחוד קודש"ה ושכינתיה כמבואר לעיל, וחפצים אנו שיעשה לנו ניסים ונפלאות תשועות ומלחמות כפי שעשה לאבותינו על ידי הכהנים הקדושים. וביאר רבינו בעל"הסולם" דכהן נקרא מידת חסד, דע"י מידת החסד שבאדם - מתרצה לענין אהבת הזולת, ולשמש את קונו מתוך אי התחשבות בעצמו בהרגשותיו ובשכלו שהם בחינת היוונים שבו. ונס זה נעשה דווקא ע"י הכהן שנמצא בתוך כל אחד שהוא בחי' החסד. וכל שמונת ימי חנוכה הנרות הללו קודש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא רק לראותם בלבד, שאנו חפצים לבוא למדרגה שלא נרצה להשתמש ולקבל הנאה מכל מעשינו, אלא שיאיר האור ויתן בנו הכח לראיה בלבד, ולא לקבלה ולפיתוח הפילוסופיה, וכל זה כדי להודות ולהלל לשמך הגדול, ששמו הגדול מכונה בשם: הטוב והמטיב. וכיון שמרוחקים אנו ע"י קליפת יון והשליטה של הרצון לקבל שלנו אין אנו רואים זאת, וזו בקשתנו במזמור הנ"ל - שנזכה להשיג את שם "הטוב והמטיב", ולבוא למצב של הודאה והלל.

ואמרו חז"ל (אבות א' ו' ועיין זוהר א' רד): 'והיו דן את כל האדם לכף זכות' - להאמין למעלה מהראיה והתפישה שהחבר מתנהג כראוי, ולקיים מצות ואהבת, ובכח האמונה דווקא כשאומר האדם לעצמו: עינים להם ולא יראו וכו' היינו שעניי לא רואות את האמת, ולכן מאמין אני למעלה מהדעת שהחבר מתנהג כהוגן. וכפי שהאדם מתנהג כך לחבירו, כ"ה בין אדם לרבו ובין אדם למקום. כי האדם נמצא בכל צעד בתוך קושיות וספקות, אבל כשהולך בדרך אמונה ומתעלם מהקושיות הללו אז דבק הוא. וכל זה כשהולך לא ע"מ לקבל פרס, וכיון שכך מקשה לו הגוף כל מיני קושיות, דכשעובד מטעם גדלות ורוממות ה' יש לו קושיות וסתירות בהשגחת ה'. ויש לדעת שתמיד שהאדם עובד ה' במסירות נפש ולמעלה מהדעת, הרי שקליפת היונים מלגלים עליו לאמר: 'ראו שעושה מעשיו בלי שכל, והרי השכל נעשה בכדי להשתמש בו', ואז אומר האדם: עינים להם ולא יראו. והרבי זצ"ל היה אומר: "למה נתנו לאדם שכל ודעת? בכדי שיוכל ללכת למעלה מהשכל והדעת", וזהו הקוטב של עבודת ה' ית' בכח האמונה וזהו מהות חג החנוכה.

* * *

בגמ' (שבת כ"ג:) 'אמר רבא פשיטא לי, נר ביתו ונר חנוכה נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו', לפי פשט הדברים היינו שאם באפשרות האדם לקנות רק נר אחד עדיף נר שבת, וכפי שביאר שם רש"י על הפסוק "ותזנח משלום נפשי" - זו הדלקת נר בשבת, שבני ביתו מצטערין לישב בחושך עכ"ל. וביאר הרבי זצוק"ל עפ"י פנימיות הדברים: כי בדרך התורה - יש בחיי האדם ב' ענינים: תיקון הבריאה ומטרת הבריאה. וענין תיקון הבריאה הוא - להתקרב ולהדבק בהשי"ת דווקא ע"י היציאה מן האהבה

העצמית. והוא כמבואר לעיל ע"י פן ההשפעה ופן האמונה ששניהם נגד הטבע דהרצון לקבל. ובחינת ישראל שבאדם שהוא צד הקדושה נלחמת עם צד הטומאה שהיא קליפת יון, האם ללכת באמונה או ללכת בידיעה. ופירוש ישר-אל שכל מעשיו הם מיושרים כפי רצון השי"ת, זהו מהות שם ישראל - שכל מעשיו יהיו לרצון לפניו. ובחינת יון אינה חפצה בעשיה, המתאימה לרצון ה', אלא לשכלו של האדם. ובמלחמה הפנימית כאשר מנצח במלחמה, עדיין לא סיים את העבודה, דצריך להגיע למצב שישתמש ברצון לקבל ויקבל את הטוב והעונג בע"מ להשפיע נח"ר להבורא.

והנה נר חנוכה הוא הנר שמאיר לאדם את כח האמונה ואהבת הזולת, וזה בא מצד תיקון הבריאה, ואילו נר שבת מאיר את ענין מטרת הבריאה שהוא הנר שבא מצד תיקון התכלית שבבריאה - שהשי"ת רצה שהנבראים יקבלו הטוב והעונג שבא יחד עם התגלות אלוקותו. ולכן שבת מכונה 'מעין עולם הבא', שמסמל השלימות העתידה לבוא בגמר התיקון. ולכן אנו אומרים: "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם, כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש", כי השבת הוא אות סימן וברית לכך שהשי"ת ברא העולם שש"ת ימים. ועל מה ששבת ביום השביעי הקשה מרן אדמו"ר ה"ברכת שלום" זצ"ל: האם השי"ת ח"ו צריך למנוחה ולפוש, הלא "במאמרו ברא שחקים", ומחשבת הבורא עושה עשיות גמורות, א"כ מה ענין השבת?! אלא שמדברים כאן לגבי האדם, והיינו שששה ימים הוא זמן של עבודה ויגיעה, כי "ששת ימים עשה ה' את השמים והארץ", והם ימי עשיה שדורשים מהאדם התאמצות נגד האהבה העצמית שלו, אבל "ביום השביעי שבת וינפש" שבים הזה הוא זמן של מנוחה, ומנוחה במובן האמיתי פירושה שלימות, דמצב שיש בו שלימות אינו נזקק לשום תנועה, ולכן יום השביעי מכונה יום שבת שהוא יום מנוחה ושלימות. וכ"א משיג זאת לפי אורות עבודתו מה שטרח בששת ימי המעשה, והוא ההכנה והכלים שרכש להיות משיג ולתפוס בהתגלות האלוקות של השלימות דיום השבת. וע"ז אמר הכתוב: 'אות היא ביני וביניכם', שזה כדי לבטא שבסוף התיקון עתיד כ"א באופן פרטי וכל החברה הישראלית כולה לבוא ליום שכולו שבת, שהוא תיקון כל הנצרך, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים - ולכן כל עניני תפילת השבת סובבים סביב נושא המנוחה, שמסמלת את מטרת הבריאה שהיא להטיב לנבראים בגילוי אלוקות. וב' דרגות אלו הם: א' לעבוד נגד אהבה העצמית ב' לקבל הטוב והגילוי כראוי. ואז ירוה נחת מושלם ונצח. והנה נר חנוכה מסמל את התיקון העבודה, שהוא הזמן הביניים שמתאמן ללכת נגד טבע אהבה העצמית, ולכן נקרא בשם חנוכה כדוגמת המלחמה שעמדו לפניה המשך העבודה, להמשיך למטרת הבריאה, להיות בחינת שבת.

ולפי כ"ז יובן היטב דברי רבא בגמ' הנ"ל שזר ביתו עדיף משום שלום ביתו - דהנה נר ביתו הוא נר שבת אשר הוא האור של מטרת הבריאה, ונר חנוכה הוא בחינת תיקון הבריאה - העמל והיגיעה נגד הטבע, והיא בעבודת ההשפעה לזולת, וא"כ נר ביתו עדיף דמרמז על מטרת הבריאה. משום שלום ביתו פירוש: בבחינת תורה דרשות היחיד ביתו הכוונה לאדם עצמו, עם כל תכונותיו ורצונותיו ושאיפותיו, וכל זמן שלא מגיע לתיקון אין שלימות. שלום ביתו, דהיינו שאז גם אויביו שהוא הרצון לקבל, נכנעים תחת רשות הקדושה ומסכימים להיות עובדי ה' בלב ונפש כרצון היצ"ט. וזהו כוונת מאמרם (ברכות נב.): עה"פ (דברים ו ה) "בכל לבבך" - 'כשני יצריך' ביצר הטוב וביצר הרע. שאז האדם משתמש ברצון לקבל אור התגלות ה', ומטעם אהבת ה' ולא לעצמו, שהוא נשגב ופלא.

* * *

במזמור מעוז צור: "יוונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים" יוונים נקבצו עלי - נקבצו על האדם שיעבוד רק בשכלו, מדין התועלת וההגיון שבדבר בימי חשמנים - דוקא בזמן שהאדם מתעורר לעבוד את ה' במסירות נפש, משא"כ אם אינו מתעורר לעבוד בהתאמצות, אלא בחינת "מצות אנשים מלומדה" אז היוונים אינם מתעוררים. אלא דווקא כאשר השי"ת קורא לאדם ומזמן אותו שיעבוד את עבודתו הנשגבה והנפלאה המביאה אותו לדביקות ה'. והם פרצו חומות מגדלי, המגדל הוא מלא כל טוב, כפי שאמרו חז"ל במדרש בראשית (ב"ר ח' ה) שכאשר רצה הקב"ה לברוא האדם נמלך במלאכים, ואמרו לו הצרה הזו למה לך? הרי גלוי וידוע לפניך שיחטא?! אמר להם: משל למלך שיש לו מגדל מלא כל טוב, מה הנאה למלך שמילאו? והטוב הזה מכונה בשם מגדל שמראה על גדלות, שהוא גילוי אלקותו ית' לנבראים. וסביב זה יש חומה ששומרת את האדם שלא יעבוד עבודת הקודש מטעם תועלת עצמו אלא לתועלת ה', והיא חומת האמונה. שבכוונה תחילה עשה השי"ת שהאדם יצטרך לעבוד מתוך אמונה דווקא, ולא שתהיה מציאותו והשגחתו נגלית לנבראיו, כי בגילוי יש תענוג עצום ונפלא, וע"כ היו רוצים להיות עובדי ה' בלב ונפש, אבל מטעם אהבת עצמם, ולכן עשה השי"ת שתהיה הסתרה, עד שפעמים רבות נדמה ח"ו שאין משגיח ולהיפך מהקדושה, וכ"ז בכדי שנשתית כל עבודתנו על יסוד האמונה, שהיא נגד הרצון לקבל של האדם. ואז עבודתו ברוכה, ויעלה להתחברות ולדביקות בהמלך השי"ת. והיא החומה שומרת על המגדל,

ששומרת כל הטוב, והיא לתועלת האדם. והם היונים, פרצו את החומה ורצו לנתץ את כח האמונה וללגלג על חשיבותו, ועי"כ טמאו את כל השמנים. ביאר רבינו בעל "הסולם": הבהירות והקירבה שהאדם מרגיש בתורה ומצוות מכונה בשם שמן. והם טמאו שלא יעבוד על בסיס אמונה, אלא על בסיס הידיעה. וכל האורות דקדושה מתעממים ונחשכים מחמת זה. אבל מנותר קנקנים נעשה נס לשושנים, וכפי שאמר אדמו"רהרב"ש: נותר - היינו דבר מיותר, והדבר שנחשב מיותר אצל הגוף הוא העבודה והיגיעה נגד אהבה העצמית, ועי"י שמתאמץ ללכת בדרך של נותר, עי"כ השי"ת מרחם ועושה נס לאדם ומכניע את קליפת היונים.

* * *

ידוע דתפילת העמידה בנויה על ג' חלקים: חלק א': ברכות שבח גדול רוממות ה' ית'. וביאר רבינו בעל "הסולם" - בגשמיות אנו רואים: שהאדם טרם מבקש את עזרת חבריו צריך שיהיו לכך שני תנאים: א' שביד חבריו לעזור. ב' שבאמת רוצה הוא לעזור. והענין נמשך מרוחניות. ולכן תקנו שג' ראשונות מתוקנות ומונות את שבחי השי"ת להראות את ב' הענינים: א' שבידו לעזור. ב' שברצונו לעזור. ולכן אנו אומרים מלך עוזר ומושיע ומגן, דמלא אהבה אלינו, וחפץ להושיענו ולהעלותנו מן המצב שבו אנו נמצאים. וכמו"כ אנו מונים את תכונותיו - סומך נופלים ומתיר אסורים מחיה מתים, שנדע שביכולתו לעזור. ב: אנו שוטחים את בקשתנו. ולכך הוא החלק שעל האדם להתבונן בתוך עצמו, לראות את חסרונותיו, ועי"כ יוכל להתפלל לה' על מילוי חסרונותיו. ג' אחרונות: כמשל לעבד שביקש בקשה מרבו וקיבל הבטחה שיעזרהו, והולך מתוך הרגשת תודה. ובאר רבינו הרב"ש שמזמור המעוז צור שנהגו לזמרו לאחר הדלקת נרות החנוכה בנוי ג"כ באותו אופן - מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח - זהו החלק הדומה לג' ברכות הראשונות, שבו אנו אומרים שהוא ית' מעוזינו וצור ישועתינו שרוצה ויכול להושיענו. ואחרי שהגענו להכרה הזאת, אנו מבקשים: תכון בית תפילתי, שעיי"ז אנו מקיימים בתוך עצמינו את בית התפלה. וזה חלק האמצעי דתפילת העמידה. ואח"כ אנו אומרים ושם תודה נזבח, והוא בדמיון ג' הברכות האחרונות, שצריך לבטוח ברבו שיעזרהו, וטוב ליבו של אדונו הוא זה שינחה הדרך וימלא משאלותיו לטובה. והנה אי' בזה"ק עה"פ (פ) שמות טו א) 'אז ישיר משה ובני ישראל', דהיה צריך לומר אז שר משה, אלא שצדיקים אומרים שירה לעתיד לבוא, כי אחר שביקשו בקשתם והביאו לפני השי"ת את כל חסרונותיהם, כיון שבטוחים הם בדבר רצון השי"ת לגרום טוב ועונג לנבראיו, לכן כבר אומרים שירה על העתיד לבוא, כי בטוחים הם שודאי מפי עליון לא תצא רעה והכל לטובתם.

* * *

כבר מבואר כמה פעמים, שבתורת רשות היחיד לומדים את כל התכונות הללו באדם עצמו, וכל אלו נמצאים בתוך כל אחד ואחד. ואנו מבקשים שיהיה הנס גם בזמן הזה. וזה שאמרו בתפלת על הניסים: בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול כשעמדה וכו' להשכיחם תורתך. דהנה כהן גדול - כפי המבואר בזה"ק, הוא בחינת חסד, שזה המוטיב העיקרי בבחינת הקדושה, ובעבודת האדם הוא ענין אהבת הזולת. ויש לחלק בין עושה חסד לאהבת הזולת, כי יש אשר עושים חסדים, אבל עדיין לא הגיעו לדרגת אהבת הזולת. ולכן נקראת נקודת הקדושה כהן "גדול", שעושה חסד בתכלית הרגשת הגדלות באמת. ובזמן שמתעורר האדם לעבוד את ה' יותר מרגילותו, וממצוות אנשים מלומדה, ורוצה לעשות מעשים שימצאו חן בעיניו יתברך, שהוא ביטול האהבה העצמית שלו, ועושה חסד בהתבטלות ממש כלפי חבריו ורבותיו, אז מתחיל הגוף להתנגד במשנה תוקף למהלכיו של האדם. דכל זמן שנמצא עדיין ברמה של עשיית מצוות מלומדה בלבד, ולא מקדיש שום מחשבה והתרענונות לאיכות המעשים - האם נעשים באמת מתוך אמונה, אהבה ויראת ה', אזי הגוף לא מתנגד ומתעורר להפריעו, רק בזמן שמתעורר לעבוד למעלה מהרגילות ורוצה בדביקות ה' בבחינת מה הוא רחום וכו', אז ההתנגדות הנזכרת מופיעה.

וזה שאמר: בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו. היינו, דווקא כאשר מתעוררת אצל האדם מידתו של הכהן הגדול שהוא חסד, המביא לאהבת הזולת כנ"ל, אז עומדת מלכות יון הרשעה על עמך ישראל. ואמר: יונים נקבצו עלי דוקא בימי חשמונים, שזה הזמן שהאדם רוצה ללכת למעלה מהרגילות, והם היונים, קרי: גופו של האדם, רוצים "להשכיחם תורתך ולעבירם מחוקי רצונך", וכבר דייקו רבותינו בזה שאמר תורתך ולא התורה, או להעבירם מחוקי התורה. דהנה הכוחות הגופניים של האדם המכונים בשם: רצון לקבל הנאה ותענוג, מגמתם לספק הנאה ותענוג לאדם ולנתקו מכל ענין של קדושה, שהוא ענין הפוך בתכלית מהגוף. וכפי שמבואר דאהבת הזולת הוא ביטול האהבת העצמית, משא"כ כח הטומאה שרוצה את גדלות האגואיזם, ולכן מסכים שהאדם יעבוד את ה' וילמד תורה ויעסוק בה אפי' כל שעות היום, אלא שלא יזכור שהתורה היא באמת תורת ה'. וזהו שאמר להשכיחם תורתך, דאז לומד התורה בתורת חכמה. ועי"ז אמרו חז"ל "חכמה בגויים תאמין" - שענין של

חכמה יכולה להיות גם שלא בדרך הקדושה, דהחכמה צריכה להיות רק אמצעי כדי לבוא לאהבת ה' וליראה אותו, שהיא הדביקות. ובהעדר זאת, הרי שאין כאן השגת המטרה.

דהנה נודע שהתורה מתחלקת לד' אופנים: פשט רמז דרש סוד, ומצד הפשט לומדים על ענינים הלכתיים, וע"פ הסוד כל אות שבתלמוד רומזת על השי"ת. וכן מוצאים אנו בספרי רבותינו, שכל אימרות חז"ל למדו הם מצד פנימיות התורה, שאין לך ענין שאינו מורה על הדרך כיצד להתקרב אל עבודת ה'. לדוגמא: במשנה בבבא מציעא (פ"ב מ"א, בגמ' כא.) 'אלו מציאות שלו, ואלו חייב להכריז' - חוץ מהמובן ההלכתי מצד הפנימיות ענין המציאה, יתפרש עפ"י הפסוק (משלי ח' י"ז): 'כל משחרי ימצאוני', דישנה מציאות שהאדם מוצא את מציאות ה' והיא שלו, היינו, שצריך שיתנהג בהצנע לכת. ויש שחייב להכריז, ויכול לגלות לאחרים. הרי לפניכם דוגמא, איך אדם יכול לחפש את הקב"ה אפילו בענינים אשר נראים כהלכתיים גרידא. וע"כ אמרו בזה"ק (חלק ג' נ"ג): 'תורה מלשון הוראה - דאורי וגלי מאי דהוה סתים', דהיינו שהתורה מגלה לנו את הנעלם שהוא השי"ת בעצמו שמסתתר בתורה, וכשלומד במודעות גמורה, שהמטרה היא בדביקות ה', אזי דרכו סלולה לצד הקדושה, היפך מהיוונים שרצו להעבירם מחוקי רצונתו - לומר שאפי' שעוסק במצוות ה' מ"מ אל לו להתאמץ יותר מדי שיבוא עי"כ לקירבת ה', ואומרת בחינת יון שבתוך האדם: 'הרי שאר בני אדם לא חושבים ומתבוננים בזה'. והיא מלחמה תמידית.

ולכן אמרו ענין החכמה אצל הגוי, כי כל יתרון הישראלי על הגוי עפ"י הפנימיות כפי ששמעתי מהרבי זצ"ל: שגוי אינו מוכן לקבל ע"ע את עול האמונה שמשמעותה - הליכה למעלה מהדעת וההרגשה, והישראלי תכונתו שמתחשב רק עם דעת רבותיו ולא עם דעת עצמו ושכלו. כך היה מבאר את הברכה בברכות השחר: "שלא עשני גוי". ולכן אפי' שהאדם יעסוק בחכמה מבחינה פנימית, עדיין אפשר שיחשב בעבודתו כענין הגוי, עד שיחדיר לעצמו את דרך האמונה.

ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם. פירוש: דהנה אם האדם אינו יודע כלל על מציאות היוונים הללו בתוכו, אזי אינו יודע כלל עם איזה צרה הוא מתמודד, דהצרה הגדולה ביותר היא כמו שאומרים בתפילת תענית ציבור: "עננו ביום צום תעניתנו כי בצרה גדולה אנחנו". כי הצרה הגדולה ביותר היא בזמן שאינו יודע באיזה צרה הוא שרוי, דתחילת תיקון האדם הוא כאשר מתחיל להכנס במודעותו שהוא בצרה, וכדמצינו בגשמיית דכל שאינו מכיר במחלתו א"א לרפאותו. וזהו עמדת להם בעת צרתם - נתת להם להרגיש שזה עת צרה, שאז מבקש מעומקא דליבא. וה' הוא הרב את ריב האדם כמאמרם (סוכה נב.): 'אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו', דהאדם מצד עצמו אינו יכול להתגבר על הרצון לקבל ועל קליפת היוונים, וכדי לעמוד מול הרצונות הללו צריך לסיעתא דשמיא. וכן אומרים [בתפילת ערבית]: 'כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו', כי צד הטומאה חזק מצד יעקב שהוא לשון עקב, וכן הכתוב אומר (ירמיה מט טו): 'כי הנה קטן נתתיך בגויים'. וזהו מסרת גיבורים ביד חלשים, רבים ביד מעטים - שמסר את הכוחות הרבים והגיבורים של הטומאה, ביד כוחות הקדושה שהם חלשים ומעטים בתוך האדם.

* * *

חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה. ביאור: זרוע - יד שפועלת כל הישועות. ומבקשים אנו שיחשוף את זרועו דהיינו הכח. והוא ג"כ לשון זריעה, כי הדרך היא שאור הקדושה מתגלה כורע שמתפתח באטיות. ומבקשים אנו שיגלה שהקדושה שלטה בכל העת. הגם שנדמה שצד הטומאה יש לו שליטה וכח. אבל האמת שהשי"ת מנהיג הכל לצורך מטרת הגילוי. כל אחד לפי שיעורו, ואצל כל החברה באופן כללי. נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה - דהנה ישנם כוחות הקדושה, ולעומת זה כח הטומאה המרכיב את הרצון לקבל הגופני של האדם, אשר מתחלק לשבעים תאוות, כנגד שבעים אומות. והנה בזה"ק איתא, שהאדם הוא עולם קטן וכפי שיש בעולם שבעים אומות, ואומה ישראלית אחת קטנה כנגדם, כן הוא באדם. והישראל הוא ככבושה קטנה בין שבעים זאבים. וזהו שינקום הנקמה של אלה שרוצים להיות עבדיך, מרצונות שאר אומות העולם. דהנה האיש הישראלי חפץ לשעבד רצונותיו למקום, ולעשות רצונו כרצון הבורא יתברך, אבל המחשבות והתאוות ומיני החשך אשר מקורם באומות העולם, נלחמים בכל תוקף במגמה זאת. ומשתדלים לשעבד את האדם למאווייהם שלהם. וע"ז אנו מבקשים - נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה, אשר נמצאות בנפש האדם.

וכאן המקום להביא מה שכתב מרן בעל "הסולם" בסוף הקדמתו לספר הזוהר: "העולם מורכב מפנימיות - החשוב יותר, ומה שיש לו יותר שייכות לה', וחיצונית - שהוא הטפל אשר אין לו כ"כ שייכות לה'. והנה הגויים נקראים חיצונית העולם, לגבי ישראל שהם פנימיות העולם. ובתוך הגויים עצמם יש להבחין בסתם גויים שהם החיצוניות שבהם לעומת חסידי אומות העולם הם פנימיות דגויים. ובישראל - שומרי תורה ומצוות נקראים פנימיות, לעומת שאינם שומרי תורה ומצוות. ג"כ יש להבחין בין העושים מלומדה, להעושים כל עשיותיהם לשמה, בהכרה ומודעות, וזה ע"י שמתעסקים בפנימיות התורה ועמקי סודותיה, והם נקראים בחינת פנימיות לגבי המדרגה הקודמת שהיא בחינת חיצוניות". וכתב עוד: "שאם האדם בתוך עצמו יגביר את

חלק הפנימיות שבליבו על בחינת החיצוניות, דהיינו שיגביר את נקודת היהודי שבו, כשנותן יותר כוחות לאהבת השי"ת והזולת ופחות ביטוי לאהבה העצמית, ויהיה מוכן לקבל ע"ע עומ"ש מתוך אמונה למעלה מהדעת - בזה יגביר את הפנימיים על החיצוניים שבעולם כולו. וטעות היא לחשוב שע"י מלחמה בדברים שמחוץ לאדם שיצליח, כי רק ע"י שנלחם בתוך פנימיותו, יגבר על כל שאר הבחינות החיצוניות. וזהו: נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה שיתן כח לעבדי ה' שבכל אחד ואחד לגבור. כי ארכה לנו השעה ואין קץ לימי הרעה, כנתבאר, שמצד האדם אין קץ לימי הרעה, שהכל תלוי בעזרת ה'. דחה אדםון בצל צלמון, שידחה בחינת הגוי שבתוכו, ויתן שליטה להרוצים ללכת בצילא דמהימנותא. הקם לנו רועים שבעה - אלו השבעה שאנו מקבלים בסוכות, שהם השבעה מידות - הספירות דקדושה, שהם: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד ומלכות, שהן תהינה שולטות בחיינו, ולא הרצונות של שבעים האומות העולם כנ"ל.

***

זאת חנוכה

הנה חנוכה הוא בחינת חנו-כה שמורה על חנייה, שזה אמצע הדרך, ועדיין אינו המטרה שבבריאה, ונקרא תיקון כלים דהשפעה, היות בחינת היונים שבגופו של האדם, נלחמים נגד הכלים דרצונות דהשפעה, והקב"ה עשה נס בימים ההם, שיוכלו לכוון עמ"נ להשפיע במעשים דהשפעה עכ"פ. ואנו מבקשים שיהיה גם בזמן הזה, שיוכל האדם לעשות מעשים דהשפעה, ולכוון בהם שיהיה באמת מטעם אהבת הזולת והשי"ת. ומ"מ אין זה אלא חנייה, כיון שהמטרה היא - שיתגלה האור בכלים דקבלה, והיינו שבעיקר אנו מתייחסים לענין הדרך, ולא לענין הנתיב, דמבחינת הכלל - חנוכה אינו השלימות וסוף הדרך, דכלל הנשמות צריכות להשתלם ולהגיע לבחינת חסדים מגולים בהארת חכמה. וע"כ ענין דחנוכה מרמז על בחינת בינה, וכדכתב האר"י הקדוש: דחנוכה הוא בגימטריא 89, והו"ה דס"ג עם הו"ה רגילה נמצא ג"כ במספר 89, לומר שחנוכה הוא בחינת בינה שהוא בחינת 'כי חפץ חסד הוא', שע"ז היה הנס של חנוכה. וע"ז מרמז גם חנו-כה, דאומר הזוה"ק כה היא מלכות שמים שהיא בחינת אמונה וחסדים, כמ"ש "כה אמר ה'", ד-כה הוא לשון נסתר בניגוד ל-זה. נמצא שהחנייה הכללית צריכה להיות בבחינת אמונה והשפעה.

ויום שמיני נקרא "זאת חנוכה". ע"ש הכתוב 'זאת חנוכת המזבח', והוא עצם החנוכה. דהנה כוזה"ק כתב בכמה מקומות ד'זאת' היא מדרגת האמונה, שהיא מלכות שמים. (דזה מורה אגילוי שהוא בחינת זעיר אנפין, וע"כ כתוב 'זה קלי ואנוהו' 'הנה אלוקיני זה' ד-זה הוא לשון נוכח המורה על גילוי). וידוע דאותיות ז' וא' הם בגימטריא 8 לרמז על יום השמיני, ואות ת' מרמזת על בחינת המלכות, (כפי שאיתא בזהר, שהאותיות נחלקות לג', דמא' עד ט' הם יחידות, שזהו בינה. ומי' עד צ' עשרות, שזה ז"א. ומק' עד ת' הם מאות, המרמז על המלכות הממשיכה את אור הג"ר, וע"כ נחשבת למאות מצד ערך ההפכי בין כלים לאורות). נמצא שאות הת' היא בחינתה עצמה דמלכות, הנקראת 'מלכות דמלכות'. ולפי זה יש לומר שבחינת הת' שהוא המלכות, היא משתלמת ביום השמיני, שהוא בחי' בינה, בדרך שלמעלה מהדעת - האמונה, הנקראת חסדים מכוסים כנ"ל. והגם דאין זה שלימות המטרה אלא בחינת חנייה כנ"ל, כיון שהדרך הכללית הוא בדרכי נועם כמבואר, שהוא נעימות דשפע התגלות אור ה' בכלים דקבלה, אבל עכ"פ לגבינו עדיין זוהי המטרה שאנו שואפים אליה, דכל אחד מסתכל על המטרה לפי מה שחסר לו, ומהי המדרגה הבאה שצריך לבוא אליה. וכיון שאנו עדיין לא זכינו לבוא למצב ד'הלומד תורה לשמה', דהיינו שה'תורה מלשון הוראה' שמורה בחינת הדבקות בה', בחינת "מה הוא רחום אף אתה רחום", לבוא למצב שאוהבים איש את חבירו, שעל ידי כן יכולים להגיע לבחינת מעשים דהשפעה באמת, ע"כ אנו צריכים לנס שהוא למעלה מהטבע, דכן מורה לשון נס שהוא התרוממות, והיינו שרק הקב"ה יכול להרים את האדם למעלה מטבעו. וכן אנו אומרים בתפלת ועל הניסים: 'מסרת גיבורים ביד חלשים' - גיבורים היינו הרצונות דקבלה, דבזמן שהאדם הולך בדרך של אהבה עצמית, אזי יש לו הכח לדברים עצומים כדי לספק את הצריך לו, משא"כ בזמן שהאדם רוצה ללכת בדרך של אהבת הזולת, שזה למעלה מהדעת שלו, אזי רואה שפתאום תש' כוחו. נמצא, מסר הקב"ה גיבורים ביד חלשים, היינו שהרצון לקבל יהיה משועבד להרצון להשפיע, (וכפי שמוסיף שם ו'טמאים ביד טהורים' 'רשעים ביד צדיקים' על זה הדרך), והכל ע"י הקב"ה כמבואר. אלא שתפקיד האדם מצד עצמו, לתת את היגיעה, דאם אינו נותן גיעה, אינו יכול לבוא למצב של השתוקקות, ואין לו שום חסרון וכלים על הדבר. נמצא שלא די במה שידוע ש'אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו', דעדיין אין לו כלי, אבל אם מתאמץ בג' המישורים: בין אדם לחברו, בין אדם לרבו, ובין אדם למקום, שאז מעמיד את הזולת במרכז, ולא את עצמו, בזה יהיה כלי לעזרת ה'.

***

בזאת חנוכה היה כ"ק הרבי זצוק"ל שר את פרק מ"ה שבתהלים 'למנצח על השושנים' בניגון שחיבר רבינו בעל "הסולם", והיה אומר שאת כל המזמור הזה קשה להבין, חוץ מן הפסוק: "רחש ליבי דבר טוב אומר אני מעשי למלך", דקל להבינו, אבל קשה לקיים. זכורני שכאשר היו שרים זאת, הרגישו באויר את הסתירות המלך בתוך פסוקי המזמור.

בפסוק (תהילים מה יא) 'שמעי בת וראי והטי אזנך, ושכחי עמך ובית אביך. ויתאו המלך יפיך כי הוא אדוניך והשתחוי לו'. בפשטות יש ללמוד שהנשמה אשר נקראת בת, היא תשמע, וכלשון חכמים (הובא ברש"י שמות כא ו) "אחן ששמעה על הר סיני". וכך היא תראה, כמ"ש (שמות כ טו) "וכל העם רואים את הקולות", דשמיעה וראיה מורות על השגה ותפיסה באור התורה. והיינו שהנשמה צריכה שהשמיעה והראיה הזאת יביאו אותה לשכחי עמך ובית אביך. עמך ובית אביך זוהי הסיבה הראשונה שממנה נולד, מלבד הנשמה, דהיינו הטבע - שהכל מרוכז בתוך תועלת עצמו, וזה צריך לשכוח. ואז ויתאו המלך יפיך, שזה היופי האמיתי בבריאה. ובמדרש מביאו על אברהם אבינו בפרשת לך לך (בראשית יב).

ולדרך הזוה"ק יש לפרש: שמעי בת וראי שאמר קודם שמיעה ואח"כ ראייה, לרמוז שכל המוחין שמתגלגלים בנשמות הוא רק בינה השבה להיות חכמה, וזהו שמעי בחינת אחן שנקרא בינה, וראי זה חכמה, והיינו שהראיה מתגלה בכלי של השמיעה. ולפי מה שביאר הרבי זצ"ל במאמרים תשמ"ז בזמור 'מעוז צור' "בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים", שכל ההתגלות של אור החכמה זה דווקא בכלים דבינה, שנקראת בחינת כי חפץ חסד הוא, ודוקא בינה דחכמה, ולא חכמה דחכמה, שהכל בכלים דהשפעה. והוסיף הכתוב לומר: והטי אזנך, ויש לפרש דהטי מלשון לכופף, והיינו שלא יהיה החכמה מתקבלת מלמעלה למטה בתכלית הגובה, בבחינת ג"ר דחכמה, אלא להטות שיהיה רק בבחינת ו"ק דחכמה. ושכחי עמך ובית אביך, שצריך לשכוח את הכלים דקבלה, ואז ויתאו המלך יפיך שהקב"ה מתאווה ליופי הזה, שהגם שמתגלה אור אלקות, מ"מ התחתון מתאפק וחוסם עצמו שהכל יהיה רק בכלים דבינה, וממטה למעלה, "כי הוא אדוניך והשתחוי לו" שהוא ענין ההטיה. ויתכן שזה רצה לומר בהמשך המזמור (שם יד) 'כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה'. ורצה לומר דכבוד ה' מתגלה רק דווקא בכלים הפנימיים, שהם כלים דבינה, ואמר, שהלבושים, דהיינו הכלים שמקבל, נקראים זהב שהוא מלשון זה-הב שמורה על כלים דקבלה, ועכ"פ צריך שיהיה משבצות, היינו, בגשמיות בגד משובץ היינו שיש קטעים צבועים ויש קטעים שאינם צבועים, אבל בגד שצבוע כולו באופן אחיד אינו נקרא משובץ. נמשל: לבוש משבצות הוא אשר הכלי מחלק את קבלתו, ומקבל רק חלק מן האור המתגלה אליו, וחלק אינו מקבל. והיינו, שלא יקבל הכל זהב, שאז זה בחינת ג"ר דחכמה המאיר בכלים דקבלה, והדרך הנכונה היא שמעי בת כנ"ל.

+ הוסף תגובה חדשה

תגובות:

בטעינה...

+ שלח משוב

[מפת אתר](#) | [חזרו למעלה](#) | [צור קשר](#) | [הזמנה למסדרות מתימן יבוא](#)

**זכות לימוד התורה בנוסח תימן ושימור המסורת והחייאת מורשת תימן
תעמוד לתורמים היקרים נאמני עדת תימן לברכה והצלחה ישועה ורפואה ומילוי כל משאלה.**

תרום בשמחה ללימוד ילדי תימן

להפקיד או העברה בנקאית לחשבון הת"ת: מבשר טוב, בנק מרכנתיל, סניף גאולה 635 ירושלים. מספר חשבון 55631

לפרטים נוספים להתקשר לטלפון [050-4148077](tel:050-4148077) תזכו למצוות עם שפע ברכה והצלחה.

אם יש בקשה מיוחדת לתפילת הילדים [שלחו הודעה](#). אפשר גם בווטסאפ 054-2254768

מתימן יבוא הישיבה המרכזית לבני עדת תימן. ירושלים רחוב תרמ"ב 6. טלפון: 02-5812531 דוא"ל: mtyavo@gmail.com פקס: 077-

4448207 חשבון בנק הדאר: 4874867

מבשר טוב - ת"ת לבני עדת תימן רחוב יחזקאל 46 ירושלים. גני ילדים רחוב ארץ חפץ 112 כניסה ב ירושלים.

דוא"ל: mtyavo@gmail.com

לייבסיטי - בניית אתרים